

IZKAZA VSAKI DAN

Člani ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Ponedeljke št. 5. se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih delavskih v Trstu in okolici: Gorici, Kranju, Ša. Petru, Šušterju, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele št. 5. po 5 nvt. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1. širine. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. sm., reklamne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 2 st. sm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vnaša dodatna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na mesec brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na tedensko izdajanje „EDINOSTI“ stane: cca. — letna K 5-20, pol leta 2-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilne pisma se ne sprejemajo in nekopirajo se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgie Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik koncesije lista „Edinost“: Natisnila tiskarna koncesija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgie Galatti št. 18. Polno-brančinski račun št. 841-652. TELEFON št. H-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Turški izletniki v Pragi in Plazu.

PRAGA 5. Danes popoldne, predno so turški gostje odpotovali v Liberec, so se vrili v mestni hiši slovenskega vprejema. Župan dr. Groš je pozdravil goste, nakar se mu je zahvalil Teofil bej.

PLZ 5. Ob 10.15 popoldne je dospelo sembraj 24 turških častnikov. Spremljali jih je nekoliko avstro-ogrskih častnikov. Goste sta pozdravila župan in predsednik trgovske zbornice. S kolodvora so se gostje s posebnim vlakom odpeljali na strelišče, pripadajoče Skodovi livni, kjer se je poskušilo nekoliko topov. Po obedu so se gostje odpeljali v li-varno, kjer so si ogledali posamične oddelke. Ob 4.30 so se častniki odpeljali v Linc.

Tatvina v trentinski banki.

TRENT 4. Sinoci je neki menih tukajšnjega minoritskega samostana obvestil banko Cooperativo, da mu je nekdo pod pečatom spovedne tajnosti izročil 370.000 K, ki so bili pred 2 mesecema vkradeni v banki, in da ga je pooblastil, naj vrne denar. Banka je denar vprejela.

Z bojišča v Severni Afriki.

PARIZ 5. Kakor poročajo listom iz Orana, je vsled neprenehljivih silnih naličev mnogo španskih vojakov v rškem ozemlju obelole za grizo, legarjem in modvirno mrzlico. — Iz posamičnih sotorišč prihaja v bolnišnice baje visk dan okoli 220 bolnikov.

Dunaj 5. Za časa od 24 do 30 okt. 1909 so uvozili v Ogrsko 208 462.000 kvintalov pšenice.

Sarajevo 5. Neki kmet je predvčerajšnjem z nožem zabodel vodjo okrajne ekspo-ziturne v Grahovem, Tartegio, ki je včeraj umrl. Storitve so zaprli. Zdi se, da je kmet izvršil zločin iz maščevanja.

OGRSKA.

BUDIMPEŠTA 5. V nedeljo ob 7. uri zvečer se bo vršil na čast trgovinskemu ministru Košutu banket, na kateri pride tudi naučni minister grf Apponyi. Pri tem banketu se gre bržkone za manifestacijo za Košuta in proti Justhu, ki bo ob isti uri pred svojimi zborovalci poročal v Mako.

BUDIMPEŠTA 5. (Ogr. biro). Danes popoldne se je vršil ministerski svet, o katerem se polureadno poroča, da je posveto-vanje trajalo od 4 do 7. ure in da so bili navzoči vsi člani vlade. Do odločitve ni prišlo. Ministerski predsednik se poda v kratkem na Dunaj.

Po ministerskem svetu je več novinarjev stavilo trgovinskemu ministru Košutu različna vprašanja, nakar je ta izjavil, da ni še prišlo do spregovora, ker obstojajo še vedno težkoče.

SRBIJA.

Zarota srbskih škofov v prilog princa Gjorgje.

BELIGRAD 5. Nekaj dni sem se širilo v Beogradu vesti o zaroti srbskih škofov v prilog zopetnega proglašanja princa Gjorgje prestolonaslednikom.

Zadeva je sledeča: Niški škof Nikanor, ki ni nikak poseben prijatelj novega režima, je obvestil v nekem pismu svoje prijatelje, da mu je Bog v apanju naročil, delovati za

zopetno uspostavo naravnega prestolonasledstva. Dalje mu se je sanjalo, da je nastala v Beogradu revolucija, ki je končala s proglašanjem princa Gjorgje kraljem.

Čim je vlada to doznala, je uvedla preiskavo, ki konča bržkone s tem, da se pošlje škofa Nikanorja v pokoi.

Ta dni je imela srbska škofijska sinoda svoje seje. Čim je vlada doznala o zaroti, je naročila sinodi, da se ne sme raziti. Govorila se, da je v zaroto zapleten tudi metropolit Dimitrija, a da ni proti njemu nikakih dokazov, dočim je proti škofu Nikanorju toliko dokazov, da se trško opere. V zadnji seji pa je zaklical škof Nikanor metropolitu Dimitriju: „Ne pojdem samo jaz, tudi ti, Dimitrijo pojdeš z menoj.“

„Zrno“, ki je prineslo to poročilo, je bilo takoj zaplenjeno.

Isti list poroča, da sta odpotovala ministra notranjih zadev in pravosodja v Niš ter da se namerava zapreti vse one, ki so vpleteni v zaroto.

Isti list zahteva, da se ima dotične cerkvene dostojanstvenike strogo kaznovati. S svojo brezbrzičnostjo je vlada pripravila tako delež, da danes nismo več gotovi, kdo bo naslednje jutro kralj. V Srbiji je danes življenje mnogih ljudi v nevarnosti. Treba postaviti vse one, ki milijo na prevrat, pred sodnijo. Dalje pravi „Zrno“ da so bili pridobljeni za duhovski komplot tudi nekateri častniki niške garnizije, ter da princ Gjorgje ni bil v nikakih zvezi z zarotniki.

Cela preiskava se vodi z največjo tajnostjo.

GRŠKA.

KODANJ 5. Včeraj je bila po nalogu in na račun grškega kralja Jurja kupljena za dva milijona kron graščina Söllerod pri Klam-penborgu.

ATENE 5. Popolnoma neosnovana je govorica, razširjena v inozemstvu, češ, da se je grška kraljeva rodbina podala na neko angleško vojno ladijo, usidrano v Pireju.

Ruska duma.

Trst, dne 5. nov.

Iz Petrograda nam je došla brzjavka, katero priobčimo z dolga, da je duma odklonila neko interpelacijo, ki se tiče neke brambeno silo zadevajoče carske naredbe. Omenjena lakonična brzjavka nam kaže, da bo morala Rusija še dolgo, dolgo čakati, predno dočaka pravo konstitucijo. Duma nima nikake pravice, se tika v vprašanja organizacije vojske in vojne mornarice. To se pravi, ravno v najvažnejših stvarih ima duma, ruski parlament zavezan jezik. Kaj je privedlo do Lio-tanga, Mukdena in Čušime? Kaj drugoga ko slabo gospodarstvo, brez vsake kontrole! In to slabo gospodarstvo se hoče še nadalje ohraniti, vojska in vojna mornarica ima ostati še nadalje domena raznih velikih knezov in njihov favoritov.

Sedanjim mogotci v Rusiji tirajo državo naravnost v pogubo. — Vsak vladarjev čina nastave države mora podpisati odgovorni minister, ker brez tega ni nikakega ustavnega življenja, brez ustavnega življenja ne napredka, brez napredka ne slobode in blagostanja. — Doli sledeča brzjavka nam govori jasen govor, da v Rusiji danes nimajo ne eno, ne drugo.

PETROGRAD 5. Odsek dume je sklenil

svojih sanj, kdo ve da-li bo še kdaj služil novi slavi češke krone?

Na dvorišču vzbujajo našo pozornost umetniški kip sv. Jurija. Ta kip spada brez prilogovora k znamenitim in morda najlepšim umetniškim delom kiparske umetnosti srednjega veka. Ta kip je bil napravljen na povelo Karla IV. v 14. stoletju. Na vspenjujočem se konju pruboda vitez sv. Jurij zmaja s svojo salico. Sosebno mojstersko je izvedena jezdečeva glava, ter je tudi vsa bojna oprava izredno natančna in verna.

Hram sv. Vite.

Korak dalje in — prilično do najvišje točke Zlate Prage, do impozantnega doma sv. Vite, kamor se od d. ba sv. Vite stekajo vse vroče želje vsacega vernega Čeha. Ime sv. Vite ima svoj izvor od poganškega boga Svantivida! Sv. Vite, patron češke zemlje, je bil, ki je koncem 10. stoletja postavil na tem mestu romansko cerkev, iz katere je potem nastala romanska bazilika.

Karol IV. pa je tudi tu položil temeljni kamen sedanji veličastni stavbi po načrtih slavnega stavbenika Matije s Arrasa, in po njem Petra Parkeša. Hruštke vojne so ustavile nadaljno zidanje cerkve. Nedostavljeni dom je veliko trpel po različnih vojnah, sosebno pa po obleganju Prage po Prusih.

Od sredine 19. stoletja so ga zopet vno-vič začeli zidati in popravljati in čas ni več

odkloniti neko interpelacijo h členu 96 osnovnih zakonov.

Na podlagi neke pred kratkim objavljene carske naredbe ima samo car neposredno odločevalno pravo v vseh vprašanjih, ki zadevajo organizacijo vojske in mornarice. Odsek je odklonil interpelacijo z razloga, da carske naredbe ne spadajo v kompetenco dume, marveč da spadajo v kompetenco dume le dejanja, ki se opirajo na naredbo vlade, a za tako naredbo se tu ne gre.

Proti germanizaciji na državnih železnicah.

Govor drž. posl. dra. O. Rybáča na protestnem shodu dne 30. oktobra 1909.

(Dalje.)

Železniško ministerstvo v družbi s „Südmark“ in „Allg. deutschen Schulvereinem“.

Komaj se je osnovala v Gorici orts-gruppa, že je bilo železniško ministerstvo tu, da podari podporo 2000 K — to je tisto ministerstvo, ki nima sicer nikoli denarja za svoje ljudi. Tu vidimo našo vladu v lepi družbi: v družbi s prošulo, agresivno, proti Slovanom naprjeno družbo Südmark, ki drzno roko sega po slovenski zemlji in lasti. Südmark je namreč tudi podarila 4000 K za tisto nemško šolo v Gorici. Ali najbolj značilno je, da je naša vlada tu v lepi družbi z društvom „Allg. deutscher Schulverein“, ki ima svoje uredišče v Berlinu. To so torej tisti trije močni faktorji, ki v najlepši slogi podpirajo in propagirajo delovanje prošulega železniškega uradnika Wieserja v Gorici.

Ali resnici na ljubo moram povedati, da je že preskrbljeno, da železniško ministerstvo ne bo dolgo sileno plačevati tega pripevka. V državnem proračunu je že predvideno, da ona nemška šola pride v državno oskrbo! To je karakteristično za duh v naših vladah, ako se posebno pomislimo, kako malo vsepaša ima naša nad četrtstoletna borba za slovensko šolo v Trstu za tisoče slovenskih otrok. Potem se ne bomo več čudili, da je toliko uradnikov, ki delujejo v temu duhu, da uživajo protekcijo in — avanzirajo ter da se proti našincem tako postope.

Invazija Nemcev.

Oglejmo si nekoliko železniško zvezo Jesenice-Trst. Načelniki teh postaj so razun dveh sami Nemci. Na glavni postaji v Trstu in v avobodni kuki sta načelnika Nemca. Poslednji je n. pr. že 18 let v Trstu in vendar komaj lomi par besed laštine, dočim o kaki slovenski besedi niti govora ni. In takov človek naj opravlja službo v zadovoljstvo strank! Na takih mestih bi morali biti tudi jezikovno popolnoma sposobni ljudje.

Na ravnateljstvu gospodujejo — kakor sem že izjavil — sami nemški uradniki, a povodom imenovanj jih kličejo celo z drugih direktij. Posledica temu je, da nehi uradniki zadržati in se ne morejo nikoli povesti na višja mesta. Ali so morda naši uradniki slabe i, ali ne opravljajo vestno svoje službe? O ne! Čelo jako zadovoljni so z njihovim službovanjem; nič nimajo proti njim. Toda v kvalifikacijah tabelah ni nič o tej zadovoljnosti, ko gre za avanzma.

Mržnja proti slovenskemu jeziku.

Ti nemški uradniki pa nam škodujejo tudi v narodnem obziru. Svojim slovenskim podrejencom naravno preprodejuje govoriti v slovenskem materinem jeziku. Tako n. pr. v Gorici in Rocolu. Da, celo v Podgorju, na trdih tleh istrskega Krasa, kjer ga ni gotovega nijednega Nemca, se je zgodilo nekaj takega nezalisanega. Vodja postaje je neki Tirolec, ki je prišel v naše kraje kakor pri-rost delavec. To je sicer lepo in hvalevredno, ako se tudi navaden delavec zna s pridnostjo povspeti višje. Ali pri tem ravno on ne bi smel pozabljati, kako grenak je kruh pripro-stega delavca, kako težko je njegovo delo! Pred vsem pa bi moral spoštovati ljudstvo domače in njegov jezik. A pod tem človekom, nekdanj prirostitim delavcem, ne more pre-mišati nikdo. Če se ne metim, je žrtvi siromašne delavce brezobzirno spravil ob kruh.

Se en kričeč slučaj pristanosti.

Ta slučaj protekcijonizma in pristanosti od strani ravnateljstva se je zgodil na neki postaji blizu Gorice. Tam je bil nameščen neki slovenski uradnik, obdarjen 6 ali 7 otroci. Bil je zadovoljen tam, ker je mogel laglje živeti s toliko družino in šolati otroke. Ali prišel je neki Nemec imenom Mayer, ki si je želel tega mesta. Dasi je imel le enega otroka in torej ni zaslužil toliko obzirnosti, se mu je moral Slovenec umakniti na slabše mesto. Radi izgovora ravnateljstva seveda ni nikoli v za-dregi. Vedno zahtevajo to — službeni o ziri. Če pa Slovenec česa prosi, ima ravnateljstvo vedno gluha ušesa.

Tudi pod beljaško direkcijo

je bilo poprej precejšnje število Slovencev. Ali čim je bila otvorjena proga Trst-Jesenice, so slovenske uradnike iz beljaške direkcije premestili v Trst. Od 1000 km železnice, ki jih ima beljaška direkcija v svojem področju, jih teče 345 kilometrov po slovenskih tleh. A na vseh teh črtah je še 5 ali 6 sloven-skih uradnikov. Na proboje slovenskih aspi-rantov odgovarjajo, da ne potrebujejo. K ve-demu da vsprejemajo kakoga aspiranta iz Koroškega, ki je morda rodom Slovenec, ali sicer notoričen nemški uradnik. Kako naj taki ljudje občujejo se slovenskimi strankami? Kdor ne zna jezika ljudstva, ne more obče-vati z ljudstvom. In vrhu tega vlada še mržnja proti naši narodnosti in jeziku. Ka-kovi nemški zagnjenci so uradniki pod be-ljaško direkcijo, priča kričeči slučaj, ki se je zgodil na postaji v Trbižu nekemu slo-venskemu državnemu poslancu. Niti voznega listka mu niso hoteli dati na slovensko zahtevo!!! (Pride še.)

Čehi napovedujejo skrajno boj.

Iz izjave čeških državnih in deželnih pe-salncev — ki smo se je že na kratko spominjali — posnemamo nekatere markantne odstavke.

Sankcioniranje jezikovnih zakonov 4 al-n-skih dežel je izzvalo razburjenje in ogorčenje. Ti zakoni krájijo državne temeljne zakone, ki jamčijo vsem narodom jednake pravo in varstvo ne le v sedanem, ampak tudi v bodočem razvoju, dočim bi sedaj sankcionirani zakoni ovirali nadaljni razvoj nemških plemen v ohih štirih pokra-jinah in so v težko škodo stotisočem v njih-ovih pravnih in socijalnih življenskih inter-esih.

II. ob strani pa relief Karla IV. z njega štiri-mi ženami, Václava IV., Ladislava Posthu-ma, in Jiřiho s Podebrad, kateri vsi počivajo tu okrog rakve Rudolfa II. Mavzolej je napravljen iz kraljevega belega marmornja, okrog istega pa se nahaja res kraljevska kovana mreža.

Še eno mesto se ne baje tu, na katero češki narod veče sto spominov, o katerem se pripoveduje med češkim ljudstvom toliko bajk in pripovedi, in kamor češke množice še se-daj romajo s svetim navdušenjem, — to je: preznamenita kapelica sv. Václava.

Stene so okrašene z dragocennimi češkimi kamenji, hranita se tu šelada in železna srajca kralja Václava in druge dragoceno-sti.

Ob vratih pa je bronovi krog z levjo g'avo, katerega se je v smrtne strahu opri-jel v Stari Boleslavi sv. Václav, ko je brat njegov ga umoril.

V tej kapeli je bil 1526 prvi Habsbur-žan, Ferdinand I., od čeških stanov svo-bodno izvoljen češkim kraljem.

Tu bili so češki plemiči tudi povišani na viteze.

Zraven te kapelice hranijo kronske insignije češkega kraljevatva.

(Pride še.)

PODLISTEK

Zlata Praga.

Predaval na I. družinskem večeru „Slov. šitalnice“ g. dr. Egon Staré.

Kraljevski grad Hradčin.

Še lepša in ena največjih in najbogatej-ših dvorav v Evropi je Španeka dvorana s svojim umetniškim atropom. Dolga je 48 me-trov, široka 24 m. in visoka 13 m. Zvečer gori tu 2600 sveč! In vse to bogatstvo je opuščeno! Poslednji kronani češki kralj Fer-dinand Dobrotljivi je bil poslednji kraljevi prebivalec tega grada. Ol teh dob oživljajo grad in te lepe dvorane le kratko, in redko, prav redko.

In vendar zasluži ta kraljevska rezidenca ne samo s svojo historijo, temveč tudi po svoji lepi legi in lepi notranjosti, da bi bila kraljevskim sedežem. Toda pusto je tu, tiho in mirno; grad spi davne kraljevske sanje o knežiji Libuši in rodu Přemyslov, o hrabrih husitskih vojščakih in njihovih slavnih vojskovodjah Janu Žžki, Prokopu velikemu in malemu, o arečni vl. dobi Luksemburžanov, o Jiři Podebrad, o prejšnjih habsburških vladarjih. — Kdo ve da-li se še kdaj probudi iz

Ni naša skrb, ako se Dunaj ponizuje v provincijalno mesto Nižje-Avstrijske, protestujemo pa proti temu, da bi rezidenca z golim nasiljem razsurodovala Čehe in vsa nemška ljudstva. Češki delavec, obrtnik, uradnik si pošteno in z naporom služijo kruh na Dunaju, ker jih v to sili enostranski politični in administrativni, gospodarski in prometni centralizem, ki jači Dunaj na škodo čeških dežel. Od češkega dela in češke podjetnosti bogatita Dunaj in Nižje-Avstrijsko, a v povračilo naj bi bil Čeh paria v prestolnici Njegovoga Velikanstva! Zakoni onih 4 alpskih dežel pomenjajo izzivalno nasilje manjšine na večini prebivalstva dežele. Dunaj je pokazal s svojim protikulturnim šovinizmom, da ne umeje biti glavno mesto vse države in vseh narodov!

Tu se izjavi z odločnimi akcenti obrača proti ministrskemu predsedniku baronu Bienenrthu, ko mu kliče v spomin, kako je večkrat in slovesno obljubil izvedenje pravičnosti, a se je sedaj uklonil nemškemu diktatu. Bienenrth se je uklinal na svojo ueprisanost kakor uradnika: v resnici pa se je udal kratkovidni demagoški politiki ljudi, ki s pomočjo plačanih individuumov prirejajo poulične demonstracije proti Čehom. Ministrski predsednik je slovesno proglašal gaislo vladarjevo „viribus unitis“, a potem je kapituliral pred ulice, umetno nahujskano.

Po tej politični in moralni justifikaciji Nemcev in sluge jim barona Bienenrtha izjavi izjavi čeških poslancev moralo — grenko sicer, ali zaslužno — za državo, ko pravi: „Čehi nehujejo naupati se avstrijske pravičnosti in zvestobe do zakonov; v stvari so si, da najdajo svoje moči le v lastnem narodu in ljudstvu. Provokacija Dunaja vprejemlje češki narod v začetek delavne državno pravne in narodne politike in se ne strši pred spoznanjem, da ni le vlada, marveč da je ves sistem te države naperjen proti nemškemu narodu. Ministrstvu, ki je te zakone predložilo v najvišjo sankcijo, izrekamo svoje absolutno nezaupanje ter napovedujemo najostrejši boj toliko temu ministrstvu, kolikor sistem, ki ga ta vlada reprezentira. Z ministrstvom, ki kaže svoje sovraštvo proti našemu narodu na tako cinčen način, je češka delegacija obračunala.“

Češka socialna demokracija in lex Axman

Češka socialna demokracija je imela minuli četrtek sejo, na kateri je sklenila izjavo, da nemški deželni zakoni niso narodno-obrambeni zakoni, ampak politični testament-zakoni. Ker ima Bienenrthova vlada javno krivdo na tem atentatu na češki narod, je zgubila zadnje pravo do obstanka. Njen daljni obstanek znači izredno veliko politično nesvarnost. Klub čeških socialnih demokratov svari pred uporabo § 14 in pred katastrofalnimi posledicami, ki bi nastale zbog takega sistema.

Tako češka socialna demokracija, ki se nahaja v tem slučaju v navskrižju z nemško socialno demokracijo.

A naši slovenski sodrugi? Oni vidijo pač alej ko prej svojo glavno nalogo v zabavljanju čez narodnost!

V Bosni eno leto po aneksiji.

V številki od četrtega znanega milanskega dnevnika „Carriere della Sera“ čitamo velik članek g. Vico Montegazza o naslovem predmetu. Italijanski žurnalista Montegazza je znan specialist za balkanska in sploh istočna vprašanja. Vendar v tem pismu iz Sarajeva opazimo neko obžalovanja vredno površnost. To omenjamo zato, ker je znano, koliko velja v političnem svetu avtoritativno in nepristransko pero tega odličnega italijanskega žurnalista.

Uvodoma pripoveduje g. Montegazza, da v Bosni ni videti nikakih sprememb. Vendar je očitna zadrega avstrijske politike, kateri polovici naj bi se priklopila anektirana dežela. Montegazza sodi po razdelitvi vojaških poveljstev za Dalmacijo in Bosno-Hercegovino, da Avstrija pripravlja teren trijalizma. O tem ga je uverjal vodja bosanskih Hrvatov, sarajevski podžupan Dr. Mandić, ki je brez obotavljanja priznal Montegazzi, da je prestolonaslednik odločen zastopnik nove politične ere, ki jo je v Bosni inauguriral imenovani Dr. Mandić. Ta poslednji je namreč prišel v očitno nasprotje s politiko dosedanjega vodje bosanskih Hrvatov, nadbiskupa Šadlerja, ki je svoje hrvatstvo temeljil na tanični verski nezmožnosti. Dr. Mandić pa hoče, da bi Hrvati živeli v miru z brati druge vere v deželi. Montegazza zatrjuje nasprotno, da je izključena inkorporacija Bosne k Ogrski, ker je v interesu habsburške hiše, da bi se Madjari preveč ne ojačali.

In kaj porečejo Čehi — je vprašal Montegazza dr. Mandića — ki tudi hočejo uveljaviti svoje državno pravo? Prida se do federacije avstrijskih narodov, do nekeke monarhistične švice — je glasil odgovor dra Mandića.

Slovenske novice.

Sibirska deportacija odpravljene! Ruski minister pravosodja je predložil dami zakonski načrt, po katerem se odpravljajo deportacija prostih in političnih zločincev v zloglasno Sibirijo. Namesto „Sibirijske“ sidali bodo po večjih ruskih mestih močnejše ječe.

Rusko-slovenska banka. Javljajo iz Petrograda, da so že izgotovljena pravila rusko-slovenske trgovske banke, ki se ustanovi v Petrogradu. Temeljni kapital banke bo iznašal za začetek pet milijonov rubljev ter bo razdeljen na 20 tisoč delnic po 250 rubljev. Naloga te banke bo — kakor smo večkrat omenili — da povspetuje gospodarske koristi vseh slovenskih narodov ter bo v ta namen podpirala obrtotoja ter ustvarjala razna nova trgovsko-industrijska podjetja. Upraviteljstvo banke sestoji iz 6 članov, upravni svet pa iz 24 članov. V upravi bodo zastopane slovenske dežele v razmerju vloženega kapitala.

Bivši minister poljedelstva dr. Braf, pojde — kakor poročajo češke novine — na daljše poučno potovanje v Italijo.

Novim ruskim poslanikom na Dunaju bo imenovan sedanji ruski poslanik v Londonu, graf Bedtkendorff, ki je bil svojedobno prvi poslanski svetovalec na Dunaju.

Bolgarizma Gladstona. V Sofiji se je utrožil odbor za nabiranje darov za vaneč, ki ga ob priliki obletnice smrti velikega prijatelja balkanskih narodov, angleškega državnika Gladstona, ponese na Angleško posebno bolgarsko odposlanstvo z ministrom Dakevom na čelu.

Ustanovitev avstro-ogrškega konzulata v Vladivostoku.

Iz Petrograda poročajo, da je avstro-ogrška vlada sporočila ruski vladi, da namestila ustanoviti v Vladivostoku avstro-ogrski konzulat.

Deželna razstava istrska.

Predsedništvo kluba hrvatsko-slovenskih poslancev v deželnem zboru istrskem priobčuje nastopno izjavo:

Leta 1910 se ima prirediti v Kopru istrska deželna razstava.

Od italijanske strani delajo na to, da bi tudi Hrvate in Slovenci Istre ter njihove občine sodelovale na tej razstavi.

Ako bi imela biti ta razstava v resnici deželna, ko bi imela nuditi sliko pokrajine v vsakem pogledu, potem bi gotovo ne bilo ne Hrvata ne Slovence Istre, niti ne nobene njihove občine ali kateresibodi njihove zadruge, ki bi bila proti temu.

Ali videti, da se tudi v tej kakor sploh v vseh deželnih stvarih pristransko postopa; da je začasn razstaveni odbor popolnoma pustil iz vida naš hrvatski in slovenski narod in njegove pojedince; da je stalni odbor kakor iz milosti prepustil za nas Hrvate in Slovence samo po eno mesto v glavnem in v posebnih odborih; da se sploh ozirom na nas postopa kakor da smo tujinci v tej deželi, a ne ravnopravni sodelovalci; da ima ta razstava že po svojih priprava h popolnoma italijanski značaj izjavlja podpisano predsedništvo s tem svoje mnenje, da naj bi hrvatski in slovenski narod Istre, njegove občine in zadruge, ter njegovi pojedinci ne sodelovali na istrski deželni razstavi v Kopru, ki se pripravlja za leto 1910.

Predsedništvo kluba hrvatsko-slovenskih poslancev v istrskem dež. zboru dne 30. oktobra 1909.

Predsednik:

Prof. Vjekoslav Spinčić

Tajnik:

Dr. Ivan Polčić.

Dnevne vesti.

Iz krogov poštinih uslužbencev nam je došla nastopna pritožba:

Takašji pismoone se britko pritožujejo, kako jim postaja služba težavnejša in neznošnejša od dne do dne. Nova postalija, obrti, podjetja se neprestano množe, a število pismoone ostaja vedno isto. In kakor da to še ni dovolj, jim otežuje in ogroževa službo še njihov načelnik, viši kontrolor R. se svojim brezobzirnim in neizprosnim postopanjem. — Naravnost neumljen je. Nikakega obzira nima, tudi če vidi, kako težko se zmaguje delo. Če je n. pr. kateri uslužbenec obolev in se potem zopet zgiba za službo, godrnja, dela žaljive opazke in nikdar ne verjame, da je bil dotičnik res bolan, da si je to več nego naravno ob tako naporni službi.

Tako je izdal tudi ukaz, da se mu imajo vse službene stvari, eventualni zadržki na dostavljanju pism, javljati le ob 5. uri popoldne. Ta ukaz je prava šikana za listoone. Ne-le da s pismoone, ki mu prihajajo s takimi obvestili postopa skrajno odušno, kakor da ima posla s samimi malopridneži, ne-le da vsakemu tudi ob najmanjšem nedostatu grozi s kaznimi in jih tudi faktično nalaga, ampak ta njegova odredba krati pismoonešem še tisto malo časa za krvavo potrebni odpoitek, ki ga jim privoči služba. Ob 6. uri jutraj mora biti pismoone v uradu, a naporno svoje delo izvršuje med 3. do 4. uro popoldne. Radi one odredbe mora: ali ostati v uradu do 5. ure, ali pa vračati se zopet v urad. Posebno občutno je ta ukaz zadel one pismoone, ki dostavljajo pošto po okolici, ki morajo delati najdaljše poti in ki torej najbolj trpe.

Šli so bili prositi g. višega kontrolorja, da bi poprej, tudi pred 5. uro vprejemal eventualno nedostavljene sodnijske pošiljke, da ne bi bili trdnji in lačni pismoone prisiljeni čakati po celo uro. Zastonj. Kratki od-

govor kontrolorja je bil: Ne vprejemam drugače, nego ob določeni uri.

Z vsa pravico se torej pritožujejo pismoone proti takemu postopanju žnijim, kakor da so pravcati afrikanški črnici. Ali z ljudmi, ki v smislu svoje prislege za mizerno plačo vestno opravljajo svojo težavno in naporno službo, bi se moralo vendar nekoliko obzirneje in humanneje postopati! In to tembolj, ko živimo v moderni in pravni državi in v dobi humanitete, ko se vsepovsodi enujejo društva in zakoni celo v varstvo živali. Pa da ne bi bil človek vreden obzirnega in humanne postopanja!

Sestanek slov. žel. uradnikov se bo vršil v nedeljo 7. nov. popoldne ob 2. uri v zgornjih prostorih gostilne „pri Mičelu“. Poskrbljeno je za izvrstno kapljico in tudi za dobro kuhinjo. Zanimanje za ta sestanek, ki ima popolnoma neoficijalen značaj, katerega se udeležijo sveda tudi rodbine žel. uradnikov, je veliko in upati je velike udeležbe.

Vabimo nujno vse tržaške tovariše od južne in državne železnice, da pridejo gotovo in polnoštevilno k vprejemu tovarišev s prage — in sicer ob 1.45 na Opčine drž. kol., ob 2.05 na južni kolodvor. Večina tovarišev naj pride na južni kolodvor, ker dosepe ravno po južni železnici največ kolegov.

Ouredni odbor D. i. ž. u.

„Rout“ na čast turškim gostom. — V nedeljo zvečer dosepejo v naše mesto mladoturški izletniki. V ponedeljek ob 9. uri zvečer priredi nim na čast namestnik princ Hohenzoloh „rout“.

Učite se slovenskih jezikov! — Učite se ruski! — Naš „Ruski kružok“ otvori te dni tečaj za učenje ruskega jezika.

Slovenski inteligenciji, posebno pa mladini, kar najtopleje priporočamo, da se vpiše, v ta tečaj, kjer se more v nekoliko mesecih priučiti jeziku največjega slovenskega naroda in najbogateje — slovenske književnosti.

Slovensko vzajemnost, slovensko kulturno in gospodarsko edinstvo uredimo le tedaj, ko se Slovani spoznamo medsebojno. Zato pa je potrebno, da vsaki slovenski inteligent pozna razum svojega še kateri slovenski jezik. Izbera pa ni teška! Ruski jezik mora postati občevalni jezik vseslovenske inteligencije. Posebno mi Slovenci potrebujemo ruskega jezika, ki bo za nas ključ za otvarjanje ruskega carstva našim stremljenjem na kulturnem in gospodarskem polju.

Kdor se želi vpisati v ruski tečaj, naj se blagovoli oglasiti pri postrežniku „Slov. Čitalnice“, ali pri g. učitelju hrvatskega jezika, v ul. G. Galatri 12. II, vsakega torka in petka od 7—8 zvečer.

Da bi se Slovenci učili hrvatskega jezika, skoro nepotrebno je priporočati to. Saj tu ne gre za učenje ptujega jezika, ampak za učenje dovršenejšega narečja našega materinega jezika. Slovenci se tako in tako dobro umerajo z brati Hrvati, ali za neke kategorije našega ljudstva to ne zadostja še. Razimo: trgovci in uradniki morata znati tudi pisati v hrvatskem jeziku. To potrebo čutijo naši trgovci in vsake vrsti uradniki vedno bolj. — Trst se dan za dnevom bolj približuje Balkanu, kjer se največ govori hrvatski (arhski) jezik. Torej je učenje hrvatskega jezika za naše mlade ljudi vprašanje kruha, vprašanje praktičnega življenja.

Takaj pa nečemo govoriti o slovensko-hrvatskem bratstvu, ki je tako iskreno med nami, in ki zahteva od nas, da se tudi z idealnega gledišča učimo jezik naših najbližjih bratov. O tem je govora v teh predalih vsakodnevno.

Ponavljamo le, da se sedaj v „Ruskem kružoku“ poučuje hrvatski jezik zelo praktično, tako, da je zajamčeno vsakemu Slovincu, da se nauči tega jezika v treh mesecih. — Za sedaj so določene učne ure: vsakega torka in petka od 7—8 zvečer. Če se priglasijo primerno število novih učencev, mogli bi se prirediti za njih posebni tečaji ob primernejši uri.

Več poduradniških mest je izpraznjenih v pedročju c. kr. železniškega ravnateljstva v Trstu. Zahteva se dovršena spodnja gimnazija ozi. kak drugi enakovrtni učni zavod. Izmed teh imajo prednost taki prosilci, ki se vojaški obveznosti že zadostili.

Ker so razmere jako ugodne, priporočamo refaktantom, da prošnje za vprejem takoj pošljejo na žel. ravnateljstvo v Trstu.

Kdo mora plačati bolniške stroške, ki jih povzročajo insolventni umobolni v opazovalnicah? Zakon o dne 17. februarja 1864 drž. zak. št. 22 določa:

„Bolniške stroške za insolventne osebe, ki se sprejemajo v javne norišnice, ... mora plačati deželni zalog tiste dežele, v kateri se nahaja pristojnostna občina dotičnih umobolnih ...“

Glavni pogoj, da nastane za deželo dolžnost plačati bolniške stroške za umobolne, je torej, da so dotični bolniki vprejeti v norišnico. Dežela ni zatorej dolžna plačati bolniških stroškov, dokler se nahaja dotični norec v „opazovalnici“ kak bolnišnice.

V tem slučaju je smatrati stroške, ki jih povzročajo umobolni, kakor splošne bolniške stroške, ki gredo v slučaju insolventnosti na breme občin.

Tako je razsodilo državno sodišče dne 19. oktobra 1906.

Nocoj vsi na koncert v „Narodnem domu“ Na današnjem koncertu na korist ženske podr. družbe sv. Cirila in Metoda v „Narodnem domu“ naj se zberejo ude vseh slovenskih plemen bivajoči v Trstu in bližini. Združeni naj jih oplemenjujejo glasbena umetnost. Saj bomo imeli priložnost se naslajati na skladbah slovenskih, hrvatskih in čeških skladateljev in na željo ljubiteljev ruske mile glasbe dodati hoče g. kapelnik Teply, Čajkovskyjevo vedno krasno overture „Eugene Onegin“. Slišali bomo torej skladbe mojstrov slovenske svetovne glasbene literature Smetana, Dvořák Čajkovsky Zajc in pokazati moramo nocoj, da tržaški Slovani ne zastajamo za drugimi v Trstu bivajočimi narodi. Pokažimo koliko smo napredovali tudi na glasbenem polju, koliko več razumevanja že najdemo med ljudstvom za resno umetno glasbo.

Opozarjamo brate Hrvate na današnji koncert, ker jih je gotovo mnogo, ki še ne poznajo njih mladega modernega rojaka Hatzeja — člena Milanskega konservatorija šola Mascagni — kojega pesmi se umilijo slušatelju na prvi hip.

A tudi brataki narod češki bo imel nocoj priložnost, po dolgem presledku zopet se naslajati na zvokih svojega umetnika Smetana, ča čujejo zopet enkrat domače glase iz prekrasne opere „Prodane neveste“ in arijo iz krasne balade umetnika-velikana Dvořaka. Slovenci pa bodo imeli priložnost se seznaniti z našim nadbudnim skladateljem Adamičem. Glasbenega užitka bo tukaj mnogo in za vse, da ne govorimo o plemenitem namenu. Slavno občinstvo se opozarja, da pride točno ob 8.30 uri, ker mej izvajanjem posameznih točk programa ne bo dovoljeno prihajati v dvorano.

„Moč uniforme“ na Štajerskem. „Bralno društvo“ v Laškem trgu vprizori dne 7. t. m. Štoka-Vogrčičev burko „Moč uniforme“. Celjski „Narodni dnevnik“ piše: „Navalite torej naslednjo nedeljo trumoma na Laško, da ne zamudite te redke prilike. Zasiguran vam je izreden užitek; izbirneža opozarjamo osebno na vroiljubke, očarujoče moderne pevke in godbene točke, ki so pravcate delikatose na svojem polju.“

Nekaj o našem ljudsko-izobraževalnem delu. Prihodoje ljudsko predavanje se bo vršilo v naši okolici in sicer v Škodoju. Naše okoličansko ljudstvo je znano radi svoje bistroumnosti in ukažljivosti; zato smo prepričani, da bo rado prihajalo na predavanja, ki jih bo prirejal oidek, sestojč iz členov akad. fer. društva „Balkan“ in „Učiteljskega dr.“ Ti društvi sta slednjič pričeli praktično izvršiti točko svojega ljudsko-izobraževalnega programa, namreč: z ljudskimi predavanji, ki so namenjena v prvi vrsti našemu delavskemu in kmečkemu ljudstvu. Gotovi „osrečevalci“ našega naroda vedno poudarjajo v svojih glasilih, da smo tržaški Slovenci rejeni samo za veselice. Res je, da imamo v Trstu mnogo veselice in slavnosti, kar je pač dokaz, da živimo in se gibljemo; vendar ne sledi še iz tega, da si naše ljudstvo ne bi želelo tudi resnejše izobrazbe in pouka; le prijeti je bilo treba enkrat tudi na tem polju. — Oidek za ljudaka predavanja je prepričan, da bodo vsi tržaški Slovenci znali ceniti njegovo delo, ter da ga bodo podpirali moralno in materialno.

S tem pripomorejo do utvaritve mogočne ljudsko-izobraževalne organizacije, ki naj preprede vse naše tržaško ozemlje.

Skraini čas je, da zamašimo vrzel, ki zija v naši narodni organizaciji na Tržaškem, kar storimo s tem, da po svojih močeh podpiramo naše akademike in učitelje, ki so si stavili nalogo delovanja na ljudsko-izobraževalnem polju.

Cvetje in sad v novembru. Prijatelj našega lista iz Piščancev nad Rojanom je prišel v naše uredništvo dve vejici slive; na eai je videti cvet, a na drugi zelen sad! V novembru je to pač nekaj izvenrednega in dokaz nenavadno mile jeseni.

Odbor „Narodne Čitalnice“ v Rojanu vabi tem potom vse zavedne Slovence, posebno člene in podpornike društva, da se udeležijo občnega zbora, ki se bo vršil dne 7. listopada ob 3. uri popol. v prostorih „Konsumnega društva“ v Rojanu. Dnevni red:

1. Govor predsednika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Poročilo blagajnika. — 4. Volitev odbora: predsednika. — 5. Raznosteresti: Sprememba pravil.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela od znanega rodoljuba nasvet, kako naj bi se pomnožili družbeni dohodki, glasi se:

Družba naj se obrne na slovenske donarne zavode in na večje slovenske trgovine, ki dobivajo večje poštne pošiljke, frankirane z večjimi poštnimi znamkami, da bi ji te znamke darovali. Sicer dobiva družba, kakor je bilo čitati, precej znamk, a vendar so, kakor je soditi, večinoma vse manjše vrednosti, dočim dragocene znamke izginjajo v albume privatnikov, ki delajo lepe kupčije z njimi. Ako bi družba dobila dotične znamke, gotovo bi se njeni dohodki povečali za več sto kron vsako leto. Zlasti naj bi se obrnila družba na „Ljubljansko kreditno banko“, kjer dobivajo najdragocenejše znamke. Tudi slovenskih odvetnikov bi ne bilo izpustiti, akoravno bi bil tam manjši vseh.

Zshvaljujč se čestitemu rodoljubu za dobri nasvet, priporočamo kar najtopleje, da se pošiljajo naši družbi rabljene poštne

znamke sploh. Čim dragocenejši bodo, tem več zaležejo prosveti in obrambi našega naroda. Ojzmo!

Avtomobilno zvezo Trst-Venecija otvorijo jutri ob 8. uri zjutraj.

Tržaška mala kronika.

Nagla smrt. Včeraj ob 12.30 popoldne je nekoga Mihaela Josenat, starega 45 let; stannjočega v ul. Acquedotto št. 91 zadela kap in je bil takoj mrtev. Truplo so pustili na domu.

Ponarejevalci denarja v Ferrari. V zvezi s tem, kar smo včeraj poročali o tem dogodku, smo se izvedeli sledeče: Razna dobroznanih Vinka Lunjevica in Ivana Serbo iz Trsta je bil aretiran v Ferrari tudi neki Ivan Dorbič, rojen v Trstu, ali že dlje časa stanujoč v Splitu, kjer je zavarovalni agent in trgovec z likerji. Ista je bil za časa pok. Učeskarja znan kakor eden najgromovitejših socialističnih agitatorjev v Trstu.

V Ferrari je bilo radi omenjenega zločina razpečevanja ponarejenih bankovcev aretiranih tudi 17 regnikolov.

Italijanske oblasti so tudi na sledu izdelovalcem teh bankovcev.

V Trstu pa je bil aretiran neki Fran V., ki si stalno dopisuje s Serbom.

Predčerašnjem se je v tej zadevi nahajal v Trstu Car. de Berti od kraljevske kvesture v Ferrari. Konferiral je tu z višjim komisarjem dr. Pehotichem in je zaslusal razne priče.

Koledar in vreme. Danes: Leonard op. Jutri: 23. Ned. po Bn.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 15° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertja oblačno. Hladni vetrovi. Temperatura hladna.

Naše gledališče.

Užitek, kakršnega si car nismo preveč vajeni, utegne se nam nuditi v nedeljo v prizoritvi do Jose Echegaray evega

„GALEOTTO“.

Ob tej priliki gotovo ne bo odveč, da na kratko seznanimo našo občinstvo s tem slavnim španjskim mojstrom. — Don Jose Echegaray (izg. Ečegaraj) se je rodil l. 1832 v Madridu. Prišel je svojo karijero kakor profesor naravoslovja; španjska revolucija l. 1868 ga je poglaval v vrtnec političnega življenja, postal je član Cortes-ov in za vladanja savajskega Amadeja celó minister. Od leta 1874 naprej se je bavil izključno s dramatično literaturo in je z dramo „La esposa del vengador“ otvoril novo sijajno dobo španjskega odra, kateremu je podaril do danes okolo 50 originalnih komadov. Izmed teh je „Galeotto“, tragedija nezavednega obrekovanja se strani opravičevanja sveta, eden najlepših njegovih umotvorov. — Našemu občinstvu je Echegaray znan iz lanske sezone po svoji dramatičiji „Nižava“, ki je tedaj imela na našem odru sijajen uspeh.

Bujnost fantazije, dramatična sila in lirčna lepota se spajajo v njegovih umotvorih s pristno španjsko ljubeznijo do grozotnih prizorov. Echegaray je pred par leti bil odlikovan z Nobelovim darom za literaturo.

Toliko danes o pisatelju; jutri spregovorimo nekaj več o drami sami.

Posamezne vloge so vsakoz v dobrih rokah. V vlogi don Juliana Garagarza nastopi kakor gost g. Verosček, ki je isto vlogo igral z lepim uspehom na ljubljanskem odru, kjer se je „Galeotto“ nedavno prvič vprizoril.

Društvene vesti.

Pevsko in glasbeno društvo v Trstu. (Podružnica „Glasbene Matice v Ljubljani“). Danes v soboto popoldne se pričel pouk v teoriji. Vsi vpisani učenci naj pridejo ob 2. uri v Crik-Metodovo šolo na Acquedotto št. 22 (II. nadst.) Ker je potreba, da dobe učenci najprej osnovne pojme o glasbi sploh, se prvi teden še ne bo poučevalo klavirja in vijoline, ampak samo teorijo. Ker je teorija podlega nadaljnje glasbene izobrazbe je najpo potrebo, da pridejo vsi učenci in učenke danes popoldne v šolo.

Na I. rednem občnem zboru slov. akad. društva „Ilirija“ v Pragi dne 25. vinotoka se je izvolil sledeči odbor: Predsednik cand. jur. Jože Vidmar, podpredsednik cand. jur. Mate Suhač, tajnik stud. jur. Tone Suhač, blagajnik cand. jur. Vekoslav Visenjak, knjižničar stud. ur. Karol Ivanc, gospodar stud. jur. Rasto Hadina, arhivar cand. jur. Joško Tašner, preglednik: ing. Viljem Kukec in abs. jur. Miko Hrašovec.

Društvo „Zvezda“ na Dunaju priredi v nedeljo 7. listopada v spodnji dvorani „Lehrer-Konverein“ VIII. Langgasse 20 zabavni večer s petjem in predavanjem g. Ad. Ribnikarja iz Ljubljane.

Začetek ob 7. uri zvečer. — Prijatelji društva dobrodošli!

Glasbeno društvo „Trst“. Danes zvečer ob 8.20 pevska vaja mešanega zbora.

Odbor „Ruskega kruška“ se je konstituiral tako: predsednik dr. Egon Starč, podpredsednik dr. J. Wilfan, tajnica gospa Matija Bartolova, blagajničarka gospica Milka Markočeva, odborniki: gospica Sabadin in gg. Klemene in Dolinar.

Odbor pev. dr. „Ilirija“ pri sv. Jakobu naznanja vsem svojim članom pevkam in pevcem, da je jutri važno posvetovanje v društvenih prostorih ul. Montecchi 15 pritičje točno ob 4. pop. Ker je stvar zelo nujna, naj nihče ne manjka.

Nar. delav. organizacija

TOVARIŠI! Rojanska okrajna skupina N. D. O. sklicuje

JAVEN SHOD

za jutri, nedeljo, 7. novembra 1909 ob 9.30 uri popoldne v dvorani „Konsum. društva“ v Rojanu. Dnevni red: „Delavsko in kmečko vprašanje“. Tovariši! Delavci in kmetovalci! Jutri na shod!

Trst, dne 4. novembra 1909.

Rojanska okrajna skupina N. D. O.

TOVARIŠI! Delavci iz proste luke (c. kr. javnih skladišč) vabjeni ste na

VELIK SHOD,

ki se bo vršil jutri, dne 7. novembra 1909 ob 10. uri popoldne v dvorani „Narodno delavsko organizacijo“ ulica Lavatoro 1). — Dnevni red: Predčitane spomenice, ki naj se predloži upravi c. kr. javnih skladišč. Radi izredne važnosti, pričakovali je obila udeležbe.

Za odbor: Fr. Kranjc.

Vesti iz Goriške.

x Germanizacija v Gorici. Brez hrupa in vršča, a gotovo in dosledno, napreduje germanizacija v Gorici. Ob državnem kolodvoru se napravi nemško ljudsko šolo, ki ima namen loviti v njo pred vsem slovenske otročice. Ni dovolj, da imamo tu v Gorici že nemško gimnazijo, nemško realko, nemške vadnice in Schulvereine, ampak še nemške ljudske šole je bilo treba!

Politika slepote, ki jo uganjajo goriški Lahi, se bo ravno nad njimi prvimi kruto maščevala. Lah danes celo podpirajo s prispevki šole Schulvereine, namesto da bi se skupno s Slovenci uprli germanizaciji!

V palači policijskega ravnatelja na Danaj vrši se dani: ob 8. uri zvečer javno žrebanje loterije dunajskih c. kr. pol. uradnikov v prid udovam in sirotam.

DVORANA ZA SODBENE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritičje.

Dražba, ki se bo vršila danes 6. t. m. od 9. do 11. ure.

Steklena omara s črno mramornato ploščo, trumeau z ogledalom, miza, stolice z usnjem, naslonjači in divani, umivalnik z mramornato ploščo in ogledalom za 1 osebo, modiljoni, stenika obsejala z ogledalom, ch. furniera, knjižnica, slike, etageres, vaze, podobe iz mavca in mizica.

xx Odprla se je xx nova gostilna „Carmen“

v ul. del Toro 18 in ul. Boschetto 4

Marčno pivo prve vrste in Spaten iz zaloge F. VOLPICH. — Istrska in dalmatinska vina in teran. — Domača kuhinja vedno preskrbljena z vsakovrstn. jedil.

Priporoča se udana lastnica Marija Vascellari.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem na novo preuredil

DOBROZNANO PEKARNO

ulica Ferriera št. 37

(vokal Via Conti), kjer se dobi večkrat na dan vsake vrste svežega kruha od 40 vinarjev naprej, raznovrstnih slaščic, blakov ter o priložnosti praznikov vseh vrst bogato zalogo za vsakega izdeka po 3 kroni 40 vinarjev kilogram. Postrežba na dom za družine in javne lokale. — PRODAJA MOKE OD NAJBOLJŠIH OGRSKIH MLINOV.

Udani JOSIP ČERNIGOJ.

Majcen Miloš ..

mizar - Trst - ulica Leo štev. 2

priporoča slavnemu občinstvu svojo mizarnico. Izdeluje vsakovrstno, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

V veliki, fini žganjarni

na trgu pred Narodnim domom št. 1 (vokal ulice Ghega) je na razpolago VELIKI IZBOR

najfinejših likerjev in vsakov. žganjih pijač.

Mej temi MARSALA po Kron 1-60 LITER, RUM OUBA po Kron 1-60 LITER. Specijaliteta: zagrebški Pelinkovac in Sokol; Asti Spumante in Refošk. Porebne vrste: Ruse.

Prilika ugodn. nakupa.

Moderne spalne sobe iz trdega kuhan. lesa

brez obkladkov (rimeša) zelo solidno izdelane z garancijo

po izredno nizkih cenah

PETER JERAJ, trgovina s pohištvom

na vogalu ulice Vincenzo Bellini ter ulice sv. Katerina.

Prilika ugodn. nakupa.

Odlikovana pekarna in slaščičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu 1909

Acquedotto 15. - Podruž. ul. Miramar 9

trikrat na dan svež krnh.

Prodajalnica je tudi dobro prekrbljena z vsakovrstnimi bliskoti posebno za čaj; ima razne fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombone. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokanke itd., kakor tudi vsake predmete za speči. — Ima tudi najfinejšo moko iz najboljših mlinov po najnižji ceni. BREZ-PLAČNA POSTREŽBA NA DOM. — Priporočam se za obilen obisk z odličnim spoštovanjem Vinko Škerk.

Odlikovana krojačnica

August Štular

Trst, Via delle Poste št. 12, I. nad.

(ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

Izvršuje vsakovrstne obleke najnov. mode

(od 50 K naprej) in vsakovrstne uniforme.

Bogata zaloga tu- in inoz. blaga in vseh predmetov, spadajočih v krojaško obrt.

Naročbe se izvršijo točno in se dostavljajo na dom

DELO SOLIDNO

Nova mesnica

prodaja ul. Cecilia, vogal Ruggero Manna

volovsko, telečje in koštrunovo meso prve vrste. - Štajerske kokoši

in osoljene jezike. P. n. družinam se toplo priporoča lastnik G. Raguseo.

Veliki kinematograf BELVEDERE

TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

Od sobote 6. do torka 9. novembra:

1) Antimoasticeen prašek, komično. 2) ZAROČENCA, zaloga iz Manzoničevega romana. 3) Opičin tek, komično.

Prvi sedeži 40 st., II 20 stot. Otroci in ojači 10 stot

Giacomo Monaro

urar in dragotinar v Trstu, ulica della Guardia 22

VELIKA IZBERA SREBRNIH IN ZLATIH PREDMETOV. — POPRAVE IN NAROČILA SE IZVRŠUJEJO PO NAJZMERNEJŠIH CENAH.

Kupuje se zlato in srebro.

V odlik. prodajal. obuvala

„Calzoleria Triestina“

Trst, ulica Glosuè Carducci 21

(prej Torrente), dobi se poleg raznih finih čevljev za

gospode in gospe sledeče obuvale po najzmenejših cenah in sicer:

Moški čevlji iz usnja Boxcalf (za povezati) Kron 9.60
Boxcalf (z elastiko) „ 9.60
Boxcalf Derby „ 10.—
Boxcalf zap. Triumph „ 10.—
Ravno taki čevlji za dečke 1 krono manj. Vsaki par je iz najfinejšega usnja. DELO SOLIDNO.

Advokat

Dr. Feliks Kovačič

Ima svojo pisarno

v rstu, Via San Niccolò št. 4.

Kožuhovinar

Albert Brosch

Trst, ulica S. Antonio štev. 9

naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel

shrambo kožuhovin

izbrisane trdke JOSIP ZELESNIK

katerega osobje je prešlo v popolno njegovo odvisnost.

Cene zmerne. Absolutna garancija.

Za zimsko sezono zadnje novosti kožuhovin.

x Iz Kobarida. V nedeljo se je vrnil v Kobaridu ustanovni odbor zbor telovadnega društva „Sokol“. Gosp. župan Gruntar je je v krasnih besedah razložil pomen sokolske misli tu v Kobaridu, ki meji na laško kraljestvo.

Brat A. Uršič je omenjal, da prvi, ki je sprejel misel o ustanovitvi „Sokola“, je bil g. Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Ribnici.

Odbor zbor je tudi imenoval Ignacija Gruntarja svojim častnim starostom v priznanje zasluga, ki si jih je stekel g. Gruntar za ustanovitve „Sokola“ v Kobaridu.

Na to so se višile volitve odbora.

Razpisani sta službi opravitelja državnega pravdnitstva na c. kr. sodišču v Tolminu z letno nagrado 210 K, in v Bovcu z letno nagrado 60 K.

Gorica ne dobi ulice Ferrer. — Tržaško namestništvo je razveljavilo sklep občinskega sveta goriskega, ki je bil sklenil prekrstiti Semeniško ulico v ulico Ferrer.

Obrambni sklad. V počestčenje spomina pokojnega Andreja Perica iz Slivnega je na hral v Slivnim, g. Fran Peric iz Trsta v zgoraj omenjeni namen 20,74 K. Ta znesek so darovali: I. Terčon, Cjak po 3 K. Po 1 K so darovali: Ivan Peric, Fran Peric, Pipan, g. Vasilav Legiša, Maks, Pepo iz Zagrejske, Iv. Milič iz Mač. Repna, Josip Kralj ml., gospica Miroslava Maiti, g. Marjeta Peric, Egidi Peric, N. N., Josip Kralj župan, Vasilav Terčon, Angelj Sardoc, Josip Peric, August Terčon. Nadalje so darovali neimenovani 2,42 K in slednjič g. K. P. 1 v.

Na šaljivi dražbi se je izkupilo za 32 avlačie „šport“, ki jih je kupil g. Josip Milič iz Zagrejske, 1,10 K.

Za obram. sklad so darovali še nadalje g. Ivan Pertot 1 K in g. Egidi Peric 10 st. Skupaj 21,84 K. Hvala vrlim darovalcem!

Denar se neha pri trg. obrt. zadrugi v Trstu pod št. 1034.

Vesti iz Istre

Grozna nesreča. Iz Podgorja v Istri nam pišejo:

V Podgorja si je neki deček spahnil roko na kompliciran način. Na srečo so slučajno prišli tržaški lovcu in med njimi dr. Gattorno. Dali so dečka prenesti kar na lovišče, kjer mu je rečeni zdravnik uravnal roko.

Nekaj dni poprej pa se je dogodila tu še hujša nesreča. Železniški delavec Šrab iz Zazida je pal z vagona, naloženega gramozom. Prišel je pod voz in štiril kolesa so šla preko njegovega spodnjega telesa, tako, da se je samo koža držala na hrbtu. Uro po nesreči je siromak izdihnil. Zapustil je vdovo, enega odraslega sina in 4 nedoročene otročiče.

Razpisani sta pri c. kr. okr. sodišču v Podgradu in c. kr. sodišču v Pulji mesti sodnega sluge.

Razne vesti.

Zakaj so ženske lepše kakor moški? S tem res „velevažnim“ vprašanjem se je pečal zelo temeljito neki angleški zdravnik. Njegova raziskovanja se tičejo 1600 žensk, ki pripadajo različnim plemenom in narodom celega sveta. Prišel je končno do zaključka, da je ženska zato lepša od moškega, ker jej ni potreba toliko duševnega napora. Resne študije, ki zahtevajo naporno duševno delo, uplivaajo zelo uničujoče na lepoto. Učeni doktor podpira svoje trditve tudi s protidokazom. V angleški Indiji je namreč neko plemo, imenovano Laro, v katerem odkriva žena vse javne posele, vzdržuje lišo ter daje ljubezenske izjave, dočim nima mož za pravo nikakega posla. Mož čuva otroke in pazi na kuhinjske lone. Posledica temu je, da so možje lepi, a ženske grde ko noč.

Tako učeni angleški doktor. Ko bi bilo temu tako, potem bi bila lepota merodajna tudi za mero inteligence. Čim g. je kaka ženska, tembolj pametna, čim lepša tembolj neumnna. To isto bi veljalo seveda tudi glede moških. Včasih je to skoro tudi res. Zatorej ženske: Glejte da ne boste veljale za lepe, ker bi veljale s tem ob enem tudi za — neumnice!

Štrajk sodnih pristavov v Srbiji. — Iz Belegrada poročajo: Sodni pristavi v Srbiji namenjajo proglasiti štrajk, ako se jim do 1. januarja prih. leta ne pogloblja njihovo sedanje gnotno stanje.

Nehvaležnost je plačilo sveta. Delavec Trusen iz Gallehua na Nemškem je pri nekem požaru rešil pet ljudi, pri tem se je pa sam tako počakoval, da več tednov ni bil za rabo. Ko pa je vsoled tega prošil občino podpore, mu je odgovorila, da mu je ne more dati, ker mu ni nikdo rekel, da se naj poda v nevarnost. Čudno, da moža niso kaznovali radi izjemanja.

Novi bolgarski denar. Iz Sofije poročajo, pa bolgarska vlada v kratkem izda nov srebrni in zlat denar. Na eni strani novcev bo vtisnena krona in državni grb, obkrojen z štirimi vencem, na drugi strani pa reliefna slika z napisom: „Ferdinand, car na Bgarije“.

N. jdeni stari srbski rokopisi. Iz Sarajeva javljajo: V knjižnici Jošilović so našli znamenite starosrbske rokopise. Med temi se nahaja zakonik srbskega carja Dušana in psalter z molitvami. Na rokopisih je letnica 1222. Bosanska vlada se pogaja z Jošilović glede nakupa dragocenih rokopisov. Srbski redoljubi skušajo to preprečiti, da bi to narodno svetinjno ohranili v narodnih rokah.

Mali oglasi.

Zaloga krompirja, zelja, česna, čebule in sladke repe, August Zolija, Trst, ulica dell' Olmo št. 12. (2001)

Delavnica bukovih vésele išče zmožnega delavca (veslarja) in učenca, ki bi hotel učiti se tega dela. Ponudbe pod „Veslarstvo“ na lns. odd. „Edinosti“ (1936)

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Na prodaj je lep lovski pes, star 10 mesecev. Več pri lastniku (Jakob Podgornik-Kobdij p. Štanjel). 1957

Postelja se odda v ulici San Francesco št. 8, I. nad., vrata 15 (v dvorišču). (1960)

Pozor. V gostilni, Trst, ulica San Maurizio 9, se prodaja prve vrste vina: dalmatinako 28. teran 36. belo prosečko 36, opolo 30 franko na čum od 5 litov naprej. 1976

Mlada močna in čedna gospa, izurjena kuharica in gospodinja, namerava prevzeti kako kuhinjo ali nadzorstvo, oziroma službo kot kuharica pri kakemu gospodu, najraje v Gorici. Naslov pove „Edinost“. 1969

Prodajajo se vrata, okna, cement, opeka, stopnice, balkon, držaji itd. Ulica Tesa 31. 1973

Iščem zmožno šiviljo pri sv. Ivanu št. 1165, Breg. 1976

Naznanjam slavnemu občinstvu da sem prevzel gostilno „AL VIGILE“ ulici Coroneo 3. Toči se pivo Dreher in vina prve vrste; izvrstna kuhinja. Priporoča se Nazarij Grižon. (1944)

Izvršuje vsakovrstna brušenja

Rodolfo Botteri

brusar, via Belvedere št. 26

Velika zaloga rezilnih predmetov, britev, škarij, nožev vseh velikosti.

Vajenec, ki hodi po hišah, nosi devizo z mojim imenom.

Izborbo in točno po nizkih cenah

Slovenci in Slovani! Naznanjam Vam, da sem odprl novo slovensko brivnico v ulici Bosco št. 1, vogal Barriera in se toplo priporočam slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Jamčim za čisto in dobro postrežbo. Svoji k svojim! Udani Miroslav Kovačič, brivec. 1651

Josip Stofa mizarški mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizarška dela.

Umetni zobje Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Zschei

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Kislo zelje

prve vrste 100 kg brutto K 10.—, Krastavce peverone itd. — pošilja po poštne povzjetju

Ant. K. Linek — Znalm, Češko.

Specijaliteta gumijev. predmetov. Elastične nogovice, kilni pasi, pasi, irigatorji, sopenzorji, gumijevе rjuhe, cevi za vino, vodo in plin, ovata. — Prodaja in poprava gum. predmetov.

Higijenični predmeti

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE.

Federico Steindler, Acquadotto 14.

Cerkvena pesmarica

za učence slovenske ljudske šole, zložil Danilo Fajgel, I. zvezek, izdaja za organiste 1 K 20 vin., izdaja za učence 40 vin., ki je potrjena od naučnega ministerstva in priporočena od c. kr. okraj. šol. sveta v Sežani, se dobi v trgovini A. LIKAR v Semeniški ulici v Gorici

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in drug

se je preselilo na

Corso 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga

voščenih sveč

Prodaja na debelo in drobno.

...! Po absolutno ...! konkurenčnih cenah

se kupi Porcelan, stekla, kuhinjske potrebnosti, navadne in apanirane šipe, galanterije, svetilke, namizno posodo, umivalnike in vse druge potrebščine

v novi prodajalnici v ulici Barriera vecchia 33, Trst.

Tovarna cevi in cementnih plošč, teracov, betona in artificijalnega kamna s zalogo cementa

Aristide Gualco - Trst

ulica San Servolo št. 2 Telefon 21-421

RIHARD NOVAK & C.

Pekarna in slaščičarna s prodajo moke

TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13

Specijaliteta: Biškotini

Ob priliki prazn. „Vseh Svetih“ — FAVE — iz

mandeljnov po K 2-40

1000 kilogram. 000

Kdor hoče dober zajutrek

naj se oglasi pri

Antonu Ivančič-u, Trst

ulica della Stazione št. 13

kjer dobi gnjat. salami, sir in razne s'amine kakor tudi razn. vrstna vina in vedno sveže

Dreherjevo pivo.

TOVARNA STROJEV

sprejme mladega

RADNIKA

veščega slov., nemščine in laščine. Trgovska naobrazba pogoj. Eventuelno se sprejme mlad gospod brez rak-e. Vstop takoj. Ponudbe s prepisi spričeval in na: vedbe zahtevkov je pisati na:

K. & R. Ježek,

TOVARNA STROJEV IN LIVARNA

ŽELEZA na Blanskem (Moravska)

Zastonj in po prostoštnine

pošiljem na zahtevo vsakemu posredniku.

gramofona

ali onim, ki si žele istega nabaviti, moj ilustrirani cenik, kakor tudi najnovejši ukusno izdelani s portraiti naših najpriljubnejših umetnikov prevedeni popis plošč, najbolje uspeh hrvaških, slovenskih, srbskih, bosanskih, turskih kakor tudi internacionalnih komadov.

Najbolji nabavni vir za plošče in gramofone, ker se ne omejujem samo na en izdelek, ampak imam v zalogi več prvovrstnih izdelkov.

Prodaja po najnižjih tovarniških cenah. Staro plošče zamenjavam. Zaloga perer, membran, igel l. t. d. Lastna delavnica za poprave.

M. DRUCKER.

Ilica 39. — ZAGREB. — Ilica 39.

Umetni : fotografični

pri sv. Jakbu - TRST. ateljé pri sv. Jakbu - TRST.

ulica Rivo št. 42 (pritliče)

Izvršuje vsako fotografno delo, kakor tudi razglele, ponetke, mokranost lokacij, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost: Povečanje vsakater fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnik sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi znanj mesta.

Slovenci Trsta in izven Trsta!

Otvoril sem prvo dalmatinsko

žganjarno in zalogo

v Trstu, ulica Ghega št. 10

s slov. napisom, ki vsacega Slovana razveseli. Točim najfiniji dalmatinski tropinovec po Krou 1-20. (Za trgovce cene primerno znižane). Točim tudi druge likerje. — Priporočam se slavnemu občinstvu za obilen obisk v naši, da velja beseda Svoji k svojim! Lastnik Gajo Bonefacie

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nadst.

od 9. do 1. in od 3. do 6.